

Til styre- og varamedlemmer

Protokoll fra styreseminar i Aust-Agder museum og arkiv IKS

Dato:	16 og 17. april 2026
Tid:	12.00 (16. april) – 14.00 (17. april)
Sted:	Setesdalmuseet, Rysstad

16. april var kommunedirektører og ordførere i Valle, Bykle og Bygland kommune, samt daglig leder i Setesdal regionråd, invitert til samtale om ambisjonene til Setesdalmuseet.

Ordfører og kommunedirektør fra Valle deltok, og også varaordfører og kommunaldirektør fra Bygland. De andre var forhindret pga. kolliderende møter.

Daglig leder presenterte ambisjonene til Aust-Agder museum og arkiv IKS, i tillegg til strategier knyttet til utviklingsarbeid. Hun la spesielt vekt på tre områder hun ønsket skulle snakkes om:

1. Hvordan styrke samarbeidet
2. Setesdal Eigedom IKS
3. Etablering av stavkirke på Bjugsbakk

Kommunene fikk ordet og fremhevet økt aktivitets- og ambisjonsnivå til AAma. Valle fremhevet at de var svært fornøyde med at Tveitetunet nå var istandsatt og at det var satt i gang arbeid på Rygnestadtunet. De hadde merket seg stor vilje til å ta vare på den immaterielle kulturarven. De hadde merket seg at det var anstrengt kommunikasjon i noen enkeltsaker, og at det var krevende å kommunisere ut beslutninger som ikke noen mente var positivt for lokalsamfunnet. Vi fikk en god diskusjon rundt dette.

Bygland kommune var svært positive til fredningsvedtaket knyttet til Bjoren, og at dialogen med SVV var begynt når det gjaldt slusene. De fremhevet vikingfunnene med Langeidsverdet som en svært viktig attraksjon.

Mye av diskusjonen handlet om stavkirken og flere forhold rundt stiftelsen, kommunen og AAma. Representantene fra Bygland kommune ga uttrykk for at det kom frem ny informasjon, og det var et tydelig behov for å møtes. Det ble besluttet at Valle kommune skulle ta et initiativ til et møte mellom partene/de viktigste interessentene i saken.

Saksliste styremøte Aust-Agder museum og arkiv

Vurdering av habilitet – ingen inhabilitet i noen av sakene

13/26	Godkjenning av innkalling og saksliste
14/26	Finansiering av merforbruk investeringer
15/26	Virksomhetens fondsportefølje og handlingsrom
16/26	Beredskapsplaner i AAma
17/26	Prosjektmidler til museer og samlinger på Agder
18/26	Orientering fra driften
19/26	AAma og arkivoppgaver
20/26	Eventuelt

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 13/26
SAKSBEHANDLER: Ellen Aslaksen	ARKIVNR.: 26/00261	

Godkjenning av innkalling og saksliste

Enstemmig vedtak:

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS godkjenner innkalling og saksliste.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 14/26
SAKSBEHANDLER: Trude Jakobsen	ARKIVNR.: 26/00261	

Finansiering av merforbruk investeringer

Investeringsbudsjettet for 2024 og 2025 har udekket finansiering til sammen kr. 7,9 mill. Merforbruket/udekket beløp er tenkt finansiert fra disposisjonsfondet, som per 31.12.2025 utgjorde kr. 7 752 003.

Udekket beløp overstiger virksomhetens disposisjonsfond per 31.12.2025 med kr. 164 868. Sistnevnte kan dekkes ved ubrukte lånemidler.

Vurdering

Udekket beløp må finansieres, og det må vedtas av styret og representantskapet. Daglig leder foreslår at beløpet finansieres som beskrevet over; via disposisjonsfondet og ubrukte lånemidler. Dekker virksomheten udekket finansiering på denne måten er vi i en situasjon hvor det ikke er midler på disposisjonsfondet igjen.

Disposisjonsfondet er bygd opp over tid av gaver og overskudd fra driften har blitt plassert i disposisjonsfondet. De to siste årene har det vært noen store utviklingsprosjekt som er blitt finansiert av disposisjonsfondet. Virksomheten har hatt behov for å investere i grunnleggende digital infrastruktur for å sikre en trygg og sikker drift seg og det er et etterslep på forvaltning og vedlikehold av bygningsmasse og annen infrastruktur. Det er også behov for omfattende oppgraderinger av teknisk infrastruktur og sikringstiltak for fremtiden.

Daglig leder arbeider for at flere av planlagte investeringer finansieres via tilskudd, og vil se på driftsmessige forhold for å sikre overskudd i driftsbudsjettet.

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS foreslår følgende vedtak for representantskapet:

Merforbruk i investeringer i 2024 og 2025 dekkes ved bruk av disposisjonsfondet kr. 7 752 003 og ubrukte lånemidler kr. 164 868.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 15/26
SAKSBEHANDLER: Trude Jakobsen	ARKIVNR.: 26/00261	

Virksomhetens fondsportefølje og handlingsrom

Bakgrunn

Det økonomiske handlingsrommet er stramt og krevende, og det er lite rom for akutte, større driftsutbedringer. For noen av drifts- og investeringsprosjektene er vi avhengig av tilskudd for realisering. Mange, nødvendige utviklingsprosjekter, kombinert med sterk pris- og lønnsvekst, har medført økonomiske utfordringer. Dette har ført til et vesentlig redusert økonomisk handlingsrom og nødvendiggjort bruk av tidligere oppsparte fondsmidler, noe oversiktene under vil vise. Det vil være behov for å se på tiltak for å sikre finansiering av tiltak i årets investeringsbudsjett. Fremtidige budsjetter må i tydeligere grad vise hvordan ulike tiltak er finansiert, og det vil bli behov for å foreslå justeringer.

Strategisk fokus

Aust-Agder museum og arkiv IKS (AAma) sitt brede samfunnsoppdrag pålegger oss å arbeide for et sterkt og faglig fundament. For å sikre dette må vi ha riktig kompetanse, organisere virksomhet og drift effektivt og sikre trygg økonomisk styring.

Styret har ambisjoner for virksomheten, nedfelt i vedtatt strategiplan og årlige virksomhetsplaner. AAma har fire strategiske fokusområder; Samfunnsaktuell og samtidsorientert, gjestfri og mangfoldig, solid kunnskapsutvikling og forvaltning – vi skal være en synlig og solid kunnskapsinstitusjon og sikre optimal organisering og sikker drift. Alle fokusområdene krever utvikling, og forventninger om hva AAma skal levere av tjenester på både arkiv og museumsområdet. Dette er ressurskrevende arbeid med tanke på ambisjonene om å utvikle virksomheten.

Fondsporteføljen

Fondsporteføljen består av disposisjonsfond, bundne fond (investering og drift), og har vært og er AAma sin buffer for å finansiere nødvendige investeringer og uforutsette kostnader i driften. Situasjonen nå er at vi har en egen sak for å dekke udekkede midler i 2024 og 2025 fra disposisjonsfondet, og må se på hvordan vi kan bruke bundne fond til finansiering av årets investeringer.

Når det gjelder investeringsbudsjettet for 2024 og 2025 har vi udekket finansiering til sammen kr. 7,9 mill. Revisor har påpekt at vi må løse denne situasjonen. Vi foreslår det løst ved at udekkede midler finansieres fra disposisjonsfondet.

Daglig leder fremmer dette som egen sak til representantskapet. Hvis representantskapet vedtar å bruke disposisjonsfondet til å finansiere udekket beløp er virksomheten i en situasjon hvor vi ikke har midler igjen på disposisjonsfondet.

Det er i inneværende budsjettperiode 2026-2029, ikke budsjettert med avsetninger til disposisjonsfond.

I det følgende gis en oversikt over fondsporteføljen til Aust-Agder museum og arkiv IKS (AAma), slik den var per 31.12.2025.

Disposisjonsfond

Et disposisjonsfond er et fond som består av frie, oppsparte midler som kan brukes til ulike formål etter beslutning fra eierne. Fondet er ikke bundet til bestemte tiltak eller prosjekter, i motsetning til bundne fond. Disposisjonsfondet brukes ofte som økonomisk buffer.

Spesifikasjon av disposisjonsfond:		01.01.2025	Avsetning i året	Bruk i året	31.12.2025
55608000	Disposisjonsfond, Aama	3 498 286		-2 786 529	711 757
55608001	DF-Forprosjekt Langsæ	58 329			58 329
55608002	DF-Disp for styret	10 142			10 142
55608003	DF-Risør museum	129 001			129 001
55608004	DF-Eydehavn museum	0			0
55608005	DF-Birkenes museum	45 143			45 143
55608006	DF-Elvarheim museum	0			0
55608007	DF-Akkumulert resultat (M)	850 000			850 000
55608008	DF-Konsolidering	136 017			136 017
55608009	DF-Gaver	104 321			104 321
55608010	DF-Vedlikehold/arrangement	127 264			127 264
55608011	DF-Fommidlingsplan	20 557			20 557
55608012	DF-Dataregistrering gjenstand	24 380			24 380
55608013	DF-Fommidlings tiltak	202 023			202 023
55608014	DF-Kulturnett Aust-Agder	50 000			50 000
55608015	DF-Forprosjekt nybygg/tilbygg	876			876
55608016	DF-(fra Arkivet)	38 704			38 704
55608017	DF-Langsæ kulturpark (fra Arkivet)	50 238			50 238
55608018	DF-Arendals historie	100 000			100 000
55608019	DF-Forskningsstipend	100 000			100 000
55608100	DF-Setesdals museet	3 334 167			3 334 167
55608101	DF-Massemediautvalg (SM)	22 112			22 112
55608102	DF-Setesdalslaget (SM)	15 525			15 525
55608103	DF-GRysstad minnestein (SM)	6 805			6 805
55608104	DF-Verkstadhall (SM)	1 348 996			1 348 996
55608200	DF-Drivhus Grimstad	415 488			415 488
55608201	DF-Disposisjonsfond Grimstad	-149 842			-149 842
Sum disposisjonsfond		10 538 532	0	-2 786 529	7 752 003
Merforbruk/udekket beløp		-5 100 306	-2 816 565	0	-7 916 871
Sum mindre for bruk		-5 100 306	-2 816 565	0	-7 916 871

Kilde: Årsregnskap 2025

Bundne investeringsfond

På bundne investeringsfond stod det per 31.12.2025 kr. 1 079 847, øremerket tre investeringer vist i matrisen under. Disse fondene kan brukes til finansiering av prosjektene.

Reglene sier at alle øremerkede midler som ikke brukes til finansiering av det som det er tilknyttet *i det året det er mottatt* settes av på bundet fond, og kan dermed finansiere senere års kostnader på tilhørende prosjekt. Det skal alltid gjøres.

Spesifikasjon av bundne investeringsfond:					
		01.01.2025	Avsetning i året	Bruk i året	31.12.2025
55508001	BI fond inv Arkeologiutstilling	26 341	0		26 341
55508002	BI fond Formidl- og Serviceb. Rygnes ta	39 802	263 704	0	303 506
55508003	BI fond Mærdøgård restaurering		750 000		750 000
Sum bundne fond		66 143	1 013 704	0	1 079 847

Kilde: Årsregnskap 2025

Bundne driftsfond

På bundne driftsfond (BD) stod det per 31.12.2025 kr. 8 150 380. I budsjett for 2026 er det vedtatt å bruke kr. 2 250 000 fra bundne driftsfond til flere driftsprosjekter, budsjettert kostnader vi forventer kommer.

Daglig leder har tatt en gjennomgang av de bundne driftsfond for å se hvilke det er vilkår til. I tabellen under er det løpende, pågående prosjekt fra *Pressefotoprojektet*, nr. 55108017. Prosjekt Bjoren, Elvarheim og Eydehavn museum ligger i matrisen fordi de er egne ansvar i regnskapssystemet med egne regler for disse.

Følgende fond er identifisert uten vilkår: 55108003, 55108004, 55108006, 55108009, 55108010, 55108012 og 55108014. Totalt utgjør dette kr. 2 990 000.

Spesifikasjon av bundne drifts fond:					
		01.01.2025	Avsetning i året	Bruk i året	31.12.2025
55108000	Diverse løpende prosjekter	0		0	0
55108001	Gave Elinor Johanne Thynes	150 000			150 000
55108002	Finansieringsfond nybygg Langsæ 1)	265			265
55108003	Harboes vernefond	26 852	1 465		28 317
55108004	Gulbrandssons legat	36 832	2 005		38 837
55108005	Juell's restoppgjør	681 635	37 083		718 718
55108006	Fond Elias sen Leif	1 540 385	83 807		1 624 192
55108007	Konservering tepper	218 296	11 715		230 011
55108008	Enghavhuset	114 367	4 370	-54 010	64 727
55108009	Gaver	75 492	4 100		79 592
55108010	Innkjøps fond (forsikring ssum)	944 937	51 410		996 347
55108011	Fra felles avsetning	28 116	1 533		29 649
55108012	Fra NK "Duk og data"	78 583	4 281		82 864
55108013	Ema og Gurli Andersens bo	211 158	11 489		222 647
55108014	Fond Rygene Smith Thommesen	151 211	8 224		159 435
55108015	Fond Dagny Lystad	69 931	3 807	-73 738	0
55108017	Pressefotografprosjektet	1 029 869		-222 089	807 780
55108018	Tall Ships Race	50 000		-50 000	0
55108019	Tilgjengelighet for blinde og svaksynte	300 000		-297 777	2 223
55108020	Verdiberegningssplaner i Aama	196 000		-196 000	0
55108021	Frem i lyset!	136 000			136 000
55108022	Lek Kuben		200 000		200 000
55108023	Tannhelse tje nesten	150 000			150 000
55108024	Immateriell kulturarv	1 432 030		-540 384	891 646
55108025	Fløistads amlingen	75 000		-75 000	0
55108026	Bosvik prosjektet		94 353		94 353
55108027	Utstilling kunstens kraft		50 000		50 000
55108028	Hagebruk som eget..		241 932		241 932
55108029	Barneskunstutstilling Sjøfartsmus. 2026		5 000		5 000
55108050	Sikring smidler (SM)	635			635
55108051	Tveitetunet (SM)	411 104		-411 104	0
55108052	Landskapspleie (SM)	21 577			21 577
55108053	Sikring spros.j. Rygne stadunet	281 585		-52 122	229 463
55108054	Husmannsplassen Hagen		451 950		451 950
55108055	Bjøren		67 887		67 887
55108080	Elvarheim innbr.alam med kamera	129 638		-3 963	125 675
55108081	Eydehavn museum	262 328		-13 670	248 658
Sum bundne fond		8 803 826	1 336 411	-1 989 857	8 150 380

Kilde: Årsregnskap 2025

Aust-Agder museum og arkiv IKS vil fortsatt arbeide for å utnytte de økonomiske ressursene på best mulig måte. Samtidig er det ikke gitt at alle forventninger fra eierne kan innfris innenfor dagens økonomiske rammer.

Vurderinger

Daglig leder ser nødvendigheten av å bygge opp disposisjonsfondet på sikt, men forenkle det ved å ha ett fond og ikke mange navngitte. Dette skal være frie, oppsparte midler som kan brukes til ulike formål etter beslutning fra eierne

Regnskap for 1. tertial vil vise hvordan status er når det gjelder økonomisk situasjon, da de største transaksjonene har funnet sted og budsjettet periodisert. Daglig leder ønsker å presentere et forslag ved behandling av 1. tertial, for å ta ned vedtatte investeringsbudsjett for 2026, og vise hvordan investeringsprosjektene er tenkt finansiert.

Daglig leder ser behovet for å synliggjøre handlingsrom for kommende budsjettår og økonomiplanperiode, og mener at dette kan beskrives i forslag til budsjett som legges frem for styret 11. november og representantskapet 7. desember.

Daglig leder ønsker å legge frem tre saker i forbindelse med budsjettbehandlingen:

1. Justert drifts- og investeringsbudsjett 2026
2. Drifts- og investeringsbudsjett 2027
3. Økonomiplan 2027-2030

Enstemmig vedtak:

Styret i Aust-Agder og arkiv IKS ber daglig leder arbeide for å tilføre disposisjonsfondet midler på sikt, og samle frie disposisjonsfond i ett disposisjonsfond. Bundne driftsfond 55108003, 55108004, 55108006, 55108009, 55108010, 55108012 og 55108014 omklassifiseres til disposisjonsfond.

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS ber daglig leder beskrive handlingsrom for kommende budsjettplanperiode 2027-2030, i forbindelse med tertialrapportering og budsjettfremlegg.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 16/26
SAKSBEHANDLER: Trude Jakobsen	ARKIVNR.: 26/00261	

Beredskapsplaner i AAma

Systematisk beredskapsarbeid

2026 er Totalforsvarsåret, som har vært en viktig motivasjon for at AAma det siste året har arbeidet med sine beredskapsplaner. Resultatet har blitt ett felles rammeverk og styringsdokumenter for hele virksomheten.

Systematisk beredskapsarbeid handler om tiltak for å forebygge og håndtere hendelser som truer liv, helse, miljø og andre samfunnsverdier. AAma har et ansvar for å redusere sannsynligheten for at krisesituasjoner oppstår, håndtere krisesituasjoner, redusere konsekvensene av disse og gjenopprette normaltilstand etter krisen.

Vårt planverk

Hoveddokumentet er overordnet plan for beredskap og kriseledelse, supplert av tiltakskort og varslingsplan. Disse ligger vedlagt og har vært gjenstand for omfattende medvirkningsprosesser.

Overordnet plan for beredskap og kriseledelse beskriver bakgrunn og kriseorganisasjonen. Det skal være tydelig hvem som har ansvar i en krisesituasjon, hva som er de ulike oppgaver og hvordan varsling skal skje. Ideelt er dette en plan som skal fungere under en akutt situasjon.

I tillegg er det utarbeidet tiltakskort for ulike, mulige hendelser, som i mer detaljert grad skal være prosessbeskrivende ved hendelser. Vår virksomhet er spredt, og ansvarsforhold er på den bakgrunn beskrevet i varslingsplan og kontaktoversikt.

Kompetanseheving

Beredskapsarbeid må øves, og vi har lagt opp til regelmessige øvinger, både i avdelingene og i ledergruppe, hvor sistnevnte utgjør kriseledelsen.

Vi er en del av et større totalforsvar, så deltagelse på ulike fagseminar har vært viktig for å forstå krisehåndtering på ulike nivå. I tillegg har vi etablert kontakt med regional beredskapsmyndighet (Statforvalter), og kommunal beredskapsmyndighet i Arendal. Daglig leder ønsker å utvide denne kontakten til Valle og Grimstad kommune, hvor to av avdelingene er lokalisert.

Enstemmig vedtak:

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS tar saken til orientering.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAmA IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 17/26
SAKSBEHANDLER: Anita Estensen	ARKIVNR.: 26/00261	

Prosjektmidler til museer og samlinger på Agder

Aust-Agder museum og arkiv og Vest-Agder-museet deler ut prosjektmidler til museer, samlinger og andre aktører innen det kulturhistoriske feltet i Agder som ikke mottar fylkeskommunalt eller statlig driftstilskudd. Summen som fordeles er 300.000 kroner. AAmA og VAM bidrar med kr 150 000 hver. I tillegg kan det søkes om rådgivning. Ordningen er fra før AAmA ble opprettet, og slik sett en videreføring av tidligere praksis hos de to museene AAKs og VAM.

Søknadsfristen er 15. februar og tildelingen skjer i begynnelsen av mars av en komité bestående av to ansatte fra hver av institusjonene. Fra AAmA sitter Yngve Kristensen og Anita Estensen.

Det kan søkes økonomisk tilskudd til tiltak/prosjekter som:

- forbedrer tilbudet overfor publikum
- formidler kulturhistorie
- fører til økt historisk kunnskap
- bidrar til å bevare og sikre samlinger
- mindre tiltak på antikvariske museumsbygg som ikke er fredet. Det er en forutsetning at arbeidet utføres etter antikvariske prinsipper og at plan og eventuelle firmaer skal godkjennes på forhånd av VAM og AAmA.

Det gis ikke prosjektstøtte til:

- finansiering av nye stillinger
- venneforeninger/støtteforeninger til aktører med fylkeskommunalt/statlig driftstilskudd.
- ordinære driftsutgifter (det vil si driftsutgifter som ikke er direkte knyttet til et avgrenset prosjekt, dvs. fast husleie, faste lønnskostnader mv.).
- søkere som har utestående prosjektstøtte fra tidligere søknadsrunder.
- tiltak og prosjekter som allerede er gjennomført i det søknaden behandles.
- til nybygg eller tilskudd til flytting av bygninger.
- istandsetting av bygg som er fredet. Her henviser vi til FRIP-ordningen til Agder fylkeskommune.

Aust-Agder museum og arkiv og Vest-Agder-museet tilbyr også faglig rådgivning til samlinger, museer og andre aktører som driver kulturhistorisk virksomhet. Dette kan være

rådgivning i forkant av utstillinger og annet formidlingsarbeid, rådgivning om bevaring og annen samlingsforvaltning. Ordningen gjelder kun rådgivning, ikke aktiv deltakelse i prosjektene eller ulike typer skriftlig planleggings- og utredningsarbeid. Her tar vi imot forespørsler også utenom søknadsfristen.

I 2026 kom det inn 31 søknader på totalt 1.266.131 kr. Det ble gitt prosjektmidler til 21 prosjekter hvor summene var mellom 3.000 kr og 25.000 kr. I tillegg kom det inn fire søknader om rådgivning som alle selvsagt ble innvilget.

Vurdering

Utviklingen av nye tilskuddsordninger i Agder samt spørsmål knyttet til roller i tilskuddsforvaltningen reiser noen prinsipielle spørsmål som styret bes drøfte.

1. Fra 2025 har det blitt opprettet en ny statlig tilskuddsordning, *Regionale kulturfond* som forvaltes av fylkeskommunene. Ordningen skal styrke samspillet mellom profesjonelle og frivillige aktører, fremme kompetanseheving og utvikling i sektoren, og bidra til økt kvalitet i kunst- og kulturtilbudet. Ordningen er åpen for både profesjonelle og frivillige kulturaktører i Agder, og skal supplere eksisterende støtteordninger. Målet er å styrke kunst- og kulturlivet i hele Agder ved å senke terskler for nyskaping, samarbeid og utvikling. Gjennom denne ordningen gis mindre kulturvirksomheter og frivilligheten muligheter til å søke tilskudd. Det er naturlig å se de mulighetene denne nye tilskuddsordningen gir de små kulturarvaktørene i lys av AAmA og VAM sin tilskuddsordning og vurdere hvorvidt det er hensiktsmessig å videreføre sistnevnte ordning.
2. Gjennom denne ordningen fungerer AAmA og VAM som tilskuddsgivere for lokale kulturvirksomheter. Er det en rolle regionale kulturarvinstitusjoner skal ha?
3. Ordningen innebærer både tilskudd og rådgivning. Gitt utviklingen i tilskuddsordninger i Agder og problemstillinger knyttet til roller i tilskuddsforvaltningen kan det være en løsning å videreføre ordningen med rådgivning og avslutte praksisen med tilskuddsforvaltning?

Enstemmig vedtak:

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS utsetter saken til neste møte og ber daglig leder legge frem en oversikt over hvem som har søkt - og hvem som har fått - tilskudd de siste tre årene.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 18/26
SAKSBEHANDLER: Ellen Aslaksen	ARKIVNR.: 26/00261	

Orientering fra driften

Vedlagt ligger orientering fra driften, som daglig leder redegjør for muntlig under møtet.

Enstemmig vedtak:

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS tar saken til orientering

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 19/26
SAKSBEHANDLER: Ellen Aslaksen	ARKIVNR.: 26/00261	

AAma og arkivoppgaver i Agder

Styret inviteres til drøfting og dialog knyttet til arkivoppdragets fremtidige rolle i AAma. I AAma som kulturarvinstitusjon spiller arkivoppgavene en vesentlig og likeverdig rolle. Samspillet mellom arkiv og museum er AAma sin strategiske styrke, og skiller AAma fra de andre statlig finansiert kulturarvinstitusjonene. I AAma sin strategi omtales det som AAma-modellen. I strategien står det: «Til grunn for vår virksomhet ligger en tydelig vilje til å styrke rollen som en faglig ambisiøs og nyskapende kulturarvinstitusjon. Vårt brede oppdrag - som innbefatter både museum og arkiv - skal videreutvikles i en offensiv og uredde organisasjon for vår tid.»

Bakgrunnen for å reise denne diskusjonen i styret er at Agder fylkeskommune/Agder KDU har iverksatt tre utredninger som berører organisering av arkivoppgavene i Agder. Det er daglig leders vurdering at resultatet av de tre utredningene sammen og hver for seg vil berøre grunnleggende problemstillinger knyttet til AAma sitt oppdrag og som selskap.

Politisk vedtatt samarbeidsmodell

Etter en omfattende utredningsprosess om arkiv- og museumsstrukturen i Agder fattet fylkestinget i sitt møte 22.10.2024 følgende vedtak:

1. Aust-Agder museum og arkiv IKS, Vest-Agder-museet IKS og Arkivsenter sør IKS inngår formalisert samarbeid, omtalt som alternativ A1.
2. Samarbeidet reguleres i en egen samarbeidsavtale og trer i kraft fra 1. januar 2025.
3. Agder fylkeskommune aksepterer A1 som den foretrukne løsningen per i dag, men har klare forventninger til at virksomhetene oppnår synergier gjennom et slikt formalisert samarbeid, blant annet med hensyn til sømløse overganger for publikumsbevegelser.
4. Samarbeidet som sådant evalueres i løpet av 2026. Økonomiske og organisatoriske konsekvenser analyseres underveis.
5. På sikt mener fylkeskommunedirektøren det er ønskelig med en utvikling i retning av en fastere institusjonell struktur som ikke er basert på den tidligere fylkesgrensen.
6. Samarbeidsavtalen trådte i kraft 1.1.2025 med varighet 4 år.

Tre nye utredninger

1. Utredning privatarkiv

Arbeidet på privatarkivfeltet i dag er ulikt organisert øst og vest i Agder. Det er store forskjeller mht organisering, prioriteringer, kompetanse og ressurstilgang. AAma har dette ansvaret øst i Agder mens, Arkivverket i Kristiansand som fram til nå har hatt privatarkivansvar vest i Agder har varslet at de avslutter sitt bidrag og sine oppgaver innen privatarkiv fra og med 2026. Det mangler med andre ord strukturer som sikrer systematisk bevaring, innsamling og tilgjengeliggjøring av både analoge og digitale privatarkiver for hele

regionen. Disse utfordringene ble ikke behandlet i rapporten *om Arkiv- og museumsstrukturen i Agder (2024)*

På denne bakgrunn iverksatte Agder fylkeskommune høsten 2025 en utredning for å se på organiseringen av oppgavene knyttet til privatarkiv i Agder.

Hensikten med utredningen er å vurdere *en tjenlig og framtidsrettet struktur for arbeid med privatarkiv og foto i hele Agder* og utrede hvilke organisatoriske, økonomiske og faglige rammer som best støtter en slik struktur. Målet er et styrket fagfelt, bedre samfunnsdokumentasjon og en robust organisering med tydelig ansvar og forutsigbar ressursbruk. Konsulentselskapet Menon Economics fikk oppdraget og skulle etter planen ha levert en rapport før påske 2026. Fristen er utsatt.

2. Utredning kommunale arkivorganisering

I mars i år besluttet fylkeskommunen å utvide oppdraget til Menon til også å gjelde kommunale arkiver, dvs det oppdraget som AAma og Arkivsenter Sør har som arkivdepot og rådgiver for kommunene og fylkeskommunene i Agder.

Organisering av arbeidet med kommunale arkiver i Agder utgjorde en vesentlig del av drøftingene i rapporten *Arkiv- og museumsstrukturen i Agder (2024)*.

I følge oppdragbeskrivelsen skal det utvidede utredningsoppdraget til Menon bidra til å belyse hvordan kommunale arkiv bør organiseres.

«Arbeidet vil ta utgangspunkt i dagens struktur og organisering, inkludert institusjonenes roller, ansvarsområder og samarbeidsflater. Utredningen vil særlig belyse samspillet mellom de sentrale arkivinstitusjonene i regionen, kommunene i Agder og fylkeskommunen, samt hvordan oppgaver og ansvar i dag er fordelt mellom disse aktørene. Formålet er å gi en samlet fremstilling av hvordan arkivfeltet fungerer i dag, hvordan de ulike aktørene samhandler i arbeidet med arkivforvaltning og problemområder. Vi vil også gjøre vurderinger av hvordan dagens organisering er tilpasset fremtidens behov.»

Det skal også utarbeides forslag til organisering av kulturarvfeltet samlet. *«Det betyr å innlemme kommunalt arkiv i den pågående prosessen, vurdere virkninger av konseptene (opp mot dagens organisering) og utarbeidet et grunnlag for beslutning av framtidens organisering av kulturarvbeholdningen i Agder.»*

Menon skal også vurdere økonomiske konsekvenser som omstillingskostnader, nivå på driftskostnader (herav hvordan konseptene øker muligheten for å hente ut stordriftsfordeler) og ivaretagelsen av kulturarven for hvert konsept. Herav i hvilken grad konseptene muliggjør oppbygging av kompetansemiljøer som dekker fremtidens behov.

Enstemmig vedtak:

Styret for Aust-Agder Museum og Arkiv IKS er informert av daglig leder om at Agder fylkeskommune har igangsatt utredningsarbeid vedrørende organisering av arkivoppgavene i Agder. Dette vedrører sentrale deler av virksomheten samtidig som det griper inn i vår modell med arkiv og museum som integrerte funksjoner under en felles ledelse.

Etter styrets vurdering utfordrer utredningsarbeidet vedtaket i fylkestinget 22.10.2024 om formalisert samarbeid mellom Vest-Agder museet, Arkivsenter Sør og Aust-Agder museum og arkiv i de 4 årene fra 1.1. 2025 og ut 2028.

Styret i Aust-Agder museum og arkiv IKS ber styreleder og daglig leder be fylkesordføreren og fylkeskommunedirektøren om et møte for å få mer informasjon fra Agder fylkeskommune om disse sakene.

BEHANDLENDE ORGAN: Styret AAma IKS	MØTEDATO: 17.04.2026	SAK NR.: 20/26
SAKSBEHANDLER: Ellen Aslaksen	ARKIVNR.: 26/00261	

Eventuelt

Saker som kommer opp som tillegg til sakslisten tas under eventuelt.